

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT YURIDIK UNIVERSITETI

TOSHKENT DAVLAT YURIDIK UNIVERSITETI HUZURIDAGI
YURIDIK KADRLARNI XALQARO STANDARTLAR BO'YICHA
PROFESSIONAL O'QITISH MARKAZI



“Tasdiqlayman”

Toshkent davlat yuridik universiteti
rektori v.y.b.

I.R. Rustambekov

«31» 01 2025-yil

DAVLAT-HUQUQIY FANLARNING DOLZARB MASALALARI
modulining

ISHCHI O'QUV DASTURI

Qayta tayyorlash va malaka oshirish
kursi: Yurisprudensiya

Tinglovchilar kontingenti:
Oliy ta'lim muassasalarining
professor-o'qituvchilari

Toshkent - 2025

Modulning ishchi dasturi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 27-dekabrda 485-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan oliy ta'lim muassasalari pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malaka oshirish yo'nalishlari o'quv reja va dasturlariga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar:

- | | | |
|-------------|---|--|
| S.Muratayev | – | TDYU Konstitutsiyaviy huquq kafedrasida dotsenti, y.f.n. |
| F.Maxmudov | – | TDYU huzuridagi Professional o'qitish markazi direktori o'rinbosari, PhD |
| X.Xayitov | – | O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi deputati, professor, y.f.d. |

Taqrizchilar:

- | | | |
|--------------|---|--|
| O.Xusanboyev | – | TDYU Davlat va huquq nazariyasi kafedrasida professori, y.f.n. |
| S.Yusupov | – | TDYU Ma'muriy va moliya huquqi kafedrasida mudiri, y.f.d. |

Ishchi o'quv dasturi Toshkent davlat yuridik universiteti Kengashida tavsiya qilingan (2025-yil 21.01 dagi 11-sonli bayonnoma).

KIRISH

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrda tasdiqlangan "Ta'lim to'g'risida" Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015-yil 12-iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarining rahbar va pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida" PF-4732-son, 2019-yil 27-avgustdagi "Oliy ta'lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to'g'risida" PF-5789-son, 2019-yil 8-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" PF-5847-son, 2020-yil 29-oktabrdagi "Ilm-fanni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" PF-6097-son, 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi o'g'risida" PF-60-son, 2023-yil 25-yanvardagi "Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari faoliyatini samarali yo'lga qo'yishga doir birinchi navbatdagi tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida" PF-14-son, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida" PF-158-son, 2024-yil 6-maydagi "O'zbekiston Respublikasida giyohvandlik vositalari va psixotrop moddalarning noqonuniy aylanmasiga chek qo'yish orqali ularning aholi salomatligi va mamlakatimiz genofondiga salbiy ta'sirini bartaraf etish strategik chora-tadbirlari to'g'risida" PF-73-son farmonlari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 21-iyundagi "Aholi va davlat xizmatchilarining korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi bilimlarini uzluksiz oshirish tizimini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-228-son, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 17-fevraldagi "Sun'iy intellekt texnologiyalarini jadal joriy etish uchun shart-sharoitlar yaratish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-4996-son qarorlari va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Oliy ta'lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2019-yil 23-sentabrdagi 797-son hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Oliy ta'lim tashkilotlari rahbar va pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida" 2024-yil 11-iyuldagi 415-son qarorlarida belgilangan ustuvor vazifalar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo'lib, u oliy ta'lim muassasalari pedagog kadrlarining kasb mahorati hamda innovatsion kompetentligini rivojlantirish, sohaga oid ilg'or xorijiy

tajribalar, yangi bilim va malakalarni o'zlashtirish, shuningdek amaliyotga joriy etish ko'nikmalarini takomillashtirishni maqsad qiladi.

Modulning maqsad va vazifalari

Tinglovchilarda davlat-huquqiy fanlar sohasida nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish, shuningdek davlat-huquqiy fanlarning dolzarb muammolari doirasida fanni o'qitishning zamonaviy yondashuvlari bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish, muammoli vaziyatlarga nisbatan qonunchilikni tahlil qilish va qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish, mantiqiy savollarga huquqiy asoslantirilgan javob berish ko'nikmasini shakllantirish hamda mustaqil ta'lim orqali tinglovchiga bilimlarni mustaqil o'zlashtirishga ko'maklashish modulning maqsad va vazifalarini tashkil etadi.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

“Davlat-huquqiy fanlarning dolzarb masalalari” modulini o'zlashtirish jarayonida:

Tinglovchi:

- ma'muriy, konstitutsiyaviy huquqning xususiyatlarini to'g'ri anglash;
- O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy islohotlar konsepsiyasi, ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik va jamiyatda bo'layotgan siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni konstitutsion va ma'muriy qonunchilik bilan bog'lay olish, qo'llash bilan bog'liq muammolar va ularni hal etish yo'llarini bilishi kerak.

Tinglovchi:

- davlat-huquqiy fanlarga doir nazariy savollar va keyslar tuzish;
- davlat-huquqiy fanlar sohasiga doir ilmiy izlanishlar haqida ma'lumotga ega bo'lish;
- davlat-huquqiy fanlar sohasiga doir qonunchilikni amaliyotda qo'llash
- davlat xizmatlari ko'rsatish tizimini yanada takomillashtirish;
- ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilikni qo'llash;
- ma'muriy yustitsiya qonunchiligini tahlil qila olish;
- ma'muriy hujjatlarni shakllantira olish;
- davlat-huquqiy fanlar sohasiga doir muammolarni aniqlash, tahlil etish, baholash va umumlashtirish ko'nikma va malakalariga ega bo'lishi lozim.

Tinglovchi:

- huquqni qo'llash amaliyotiga, o'quv jarayoniga ilmiy ishlanmalar natijalarini samarali joriy etish;

- talabalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash, huquqiy, siyosiy madaniyatini va huquqiy ongini oshirish, ularda vatanparvarlik, yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirish va rivojlantirish;

- davlat boshqaruvi tizimini bosqichma-bosqich nomarkazlashtirish kompetensiyalariga ega bo'lishi lozim.

Modulni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha tavsiyalar

“Davlat-huquqiy fanlarning dolzarb masalalari” moduli ma'ruza, amaliy va ko'chma mashg'ulotlar shaklida olib boriladi.

Kursni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik texnologiyalar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan:

- ma'ruza darslarida zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida multimediya va elektron-didaktik texnologiyalardan;

- o'tkaziladigan amaliy mashg'ulolarda texnik vositalardan, ekspress-so'rovlar, test so'rovlari, aqliy hujum, guruhli fikrlash, kichik guruhlar bilan ishlash, kollokvium o'tkazish va boshqa interaktiv ta'lim usullarini qo'llash nazarda tutiladi.

Modulning o'quv rejadagi boshqa modullar bilan bog'liqligi va uzviyligi

“Davlat-huquqiy fanlarning dolzarb masalalari” moduli o'quv rejadagi “Fuqarolik va jinoyat-huquqiy fanlarning dolzarb masalalari” moduli bilan o'zaro bog'liq hamda uslubiy jihatdan uzviy bog'langan holda pedagoglarning kasbiy pedagogik tayyorgarlik darajasini orttirishga xizmat qiladi.

Modulning oliy ta'limdagi o'rni

Modulni o'zlashtirish orqali tinglovchilar davlat-huquqiy fanlar sohasidagi dolzarb masalalarni, mazkur tizimcagi muammolarni aniqlash, ularni tahlil etish va baholashga doir kasbiy kompetentlikka ega bo'ladilar.

Modul bo'yicha soatlar taqsimoti

№	Modul mavzulari	Umumiy o'quv yuklamasi soatlari			
		Jami	Auditoriya o'quv yuklamasi		
			Nazariy	Amaliy	Ko'chma mashg'ulot
1.	Davlat-huquqiy fanlarga nisbatan zamonaviy yondashuv	2	2		
2.	Ma'muriy tartib-taomillar	4	2	2	
3.	Ma'muriy sud ishlarini yuritish mavzusini o'qitishda amaliy materiallardan foydalanish texnologiyalari	6		2	4
4.	Zamonaviy davlat fuqarolik xizmati	4	2	2	
5.	Insonning ajralmas huquqlari va zamonaviy konstitutsionalizm	4	2	2	
6.	Yangi O'zbekiston ma'muriy islohotlarini amalga oshirish mexanizmlari	2	2		
Jami		22	10	8	4

BAHOLASH MEZONI

1 Mazkur modul yuzasidan tinglovchilarning bilim, ko'nikma va malakalari nazorati belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

NAZARIY VA AMALIY MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

1-mavzu. Davlat-huquqiy fanlarga nisbatan zamonaviy yondashuv

Ommaviy huquq sohasi bo'lgan Konstitutsiyaviy va Ma'muriy huquq tushunchasiga yangicha yondashuv. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining asosiy prinsiplarining mazmun-mohiyati. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining asosiy yangiliklari. O'zbekiston Respublikasi suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatida.

Xalq xizmatidagi davlat boshqaruvini tashkil etish va jamoatchilik boshqaruvini takomillashtirish bo'yicha islohotlar.

2-mavzu. Ma'muriy tartib-taomillar

O'zbekiston Respublikasida ma'muriy tartib-taomillarning qonunchilik asoslari. Ma'muriy tartib-taomillar mavzusidan nazariy savollar tuzish. Ma'muriy tartib-taomillar mavzusidan muammoli savol tuzish. Muammoli savol tuzishda amaliyot materiallaridan foydalanish. Savollar tuzish uchun tegishli manbalardan foydalanish metodikasi.

3-mavzu. Ma'muriy sud ishlarini yuritish mavzusini o'qitishda amaliy materiallardan foydalanish texnologiyalari

Ma'muriy sud ishlarini yuritishning qonunchilik asoslari. Ma'muriy sud ishlarini yuritish mavzusida ma'muriy sud materiallaridan foydalanish. Dars mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rishda amaliyotdan materiallar yig'ish, hujjatlar jildini tayyorlash metodikasi. Muammoli savol tuzishda amaliyot materiallaridan foydalanish. Dars mashg'ulotlariga amaliyotdan mutaxassis jalb qilish, darsning effektivligini baholash, talabani amaliyot bilan tanishtirish orqali bilimini oshirish.

4-mavzu. Zamonaviy davlat fuqarolik xizmati

Zamonaviy davlat fuqarolik xizmatining qonunchilik asoslari. Davlat boshqaruv organi faoliyatini "Xalq xizmatidagi davlat" tamoyili asosida tashkil etish. Davlat fuqarolik xizmatini meritokratiya, halollik va professionallik tamoyillari asosida tashkil etish. "IRAC" usuli asosida dars o'tish. Muammoli vaziyatni og'zaki muhokama qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Muammoli vaziyatni yozma muhokama qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Muammoli vaziyatni muhokama qilishning asosiy mezonlari. Muammoli vaziyat asosida talabani bilimni aniqlash.

5-mavzu. Insonning ajralmas huquqlari va zamonaviy konstitutsionalizm

Insonning ajralmas huquqlari va zamonaviy konstitutsionalizmning huquqiy asoslari. Siyosiy huquqlar, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy va ekologik huquqlar. Mavzuga doir amaliyot materiallarini tahlil qilish.

6-mavzu. Yangi O'zbekiston ma'muriy islohotlarini amalga oshirish mexanizmlari

Ma'muriy islohotlarining ustuvor yo'nalishlari. Davlat va mahalliy boshqaruv tizimining bugungi holati. Davlat xizmatlarini raqamlashtirishning

ko'lamini kengaytirish orqali aholi uchun "Servis davlat" tizimini joriy qilish, fuqaro va davlat o'rtasidagi munosabatlarda byurokratik tartibotlarga barham berish. Davlat boshqaruvi samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar, global indikatorlar va ilg'or xorijiy tajriba.

KO'CHMA MASHG'ULOT MAZMUNI

"Davlat-huquqiy fanlarning dolzarb masalalari" fanida ma'muriy sud materiallaridan foydalanish, sud protsesslarida qatnashish, ma'muriy tartib-taomillarga oid amaliy materiallar bilan amaliyotda tanishish, davlat xizmatiga oid amaliy materiallaridan foydalanish va bevosita davlat fuqarolik xizmati organlarida tanishish ko'chma mashg'ulotning mazmunini tashkil etadi.

O'QITISH SHAKLLARI

Quyidagi shakllarda ta'lim berish ko'zda tutilgan:

- binar ma'ruza, bit dars, debatlar, vebinar,
- devorsiz maktab;
- online ma'ruza;
- trening, videotrening;
- ma'ruzalar va suhbatlar;
- aqliy hujum va bumerang, tanishuv usuli;
- dalil va argumentlar asosida fikrini asoslash, tinglash va eshitishga moslashish;
- kichik guruhlarda idrok xaritasida ishlash (hamkorlikda ishlashga o'rganiladi).

ADABIYOTLAR RO'YXATI

I. Rahbariy adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. – T.: "O'zbekiston", 2016. – 56 b.

2. Mirziyoyev Sh.M. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruzasi. – T.: "O'zbekiston", 2017. B – 48.

3. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, chat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. –T.: "O'zbekiston". – 2017. – 102 b.

4. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 488 b.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 01.05.2023 y., 03/23/837/0241-son.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 29.01.2022 y., 06/22/60/0082-son.

3. O'zbekiston Respublikasining "Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi 14.07.2021-y., 701-Qonuni.

4. O'zbekiston Respublikasining "Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida"gi Qonuni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 20.04.2021-y., 03/21/682/0354-son.

5. O'zbekiston Respublikasining "Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatining ochiqligi to'g'risida"gi Qonuni//O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2014 y., 19-son, 209-modda.

6. O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi Qonuni // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 49-son, 578-modda.

7. O'zbekiston Respublikasining "Elektron hukumat to'g'risida"gi Qonuni // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2015-y., 49-son, 611-modda.

8. O'zbekiston Respublikasining 2022-yil 8-avgustdagi "Davlat fuqarolik xizmati to'g'risida"gi 788-son Qonuni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 09.08.2022 y., 03/22/788/0723-son.

9. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 26.01.2018 y., 02/18/MPK/0627-son, 12.10.2018 y., 03/18/496/2043-son

10. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 09.01.2018 y., 03/18/457/0525-son; 07.01.2020 y., 03/20/600/0023-son.

III. Maxsus adabiyotlar

1. Ma'muriy huquq: Darslik / X.T. Odilqoriyev, I.Ismailov, N.T. Ismailov va boshq.; prof. X.T. Odilqoriyev va B.E.Qosimovning umumiy tahriri ostida. – T.: O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2010. – 640 b.

2. Xamedov I.A., Xvan L.B., Say I.M. Административное право Республики Узбекистан Общая часть. Учебник. – T.: Konsauditinformativ Nashr, 2012. – 591 стр.

3. S.Murataev, B.Musaev, D.Artikov. Ma'muriy huquq va protsess. Darslik. TDYU, 2020. -520-b.

4. Odilqoriev X.T., Tulteev I.T. va boshq. Davlat va huquq nazariyasi: Darslik / X.T.Odilqoriev tahriri ostida. – T.: Sharq, 2009. – 592 b.

5. Исламов З.М. Теория государства и права (Часть 1. Теория государства). Учебник. – T.: ТГЮИ, 2013. – 325 с.

6. Hayitboev F.P., Najimov M.K. Hozirgi zamon asosiy huquqiy tizimlari. O'quv qo'llanma. – T.: TDYU, 2018. – 229 b.

7. Axmedshayeva M.A. Davlat va huquq rivojining hozirgi zamon tendensiyalari. – T.: TDYU, 2019. –235 b.

8. Muratayev S.A. Huquq bu nima?! Risola.– T.: TDYU, 2022. – 37 b.

IV. Elektron ta'lim resurslari

1. <http://www.lex.uz>
2. <http://www.senat.uz>
3. <http://www.gov.uz>
4. <http://www.my.gov.uz>
5. <http://www.parliament.gov.uz>
6. <http://www.ziynet.uz>